

Naturvärden Östra Stranden – översiktlig bedömning

Detta är en översiktlig beskrivning och bedömning av naturvärdena av de grönområden som ingår i planprogrammet Östra Stranden.

Området fältbesöktes av undertecknad 2026-04-23. Vid tillfället var det tidiga vårförhållanden, snöfritt men ingen grönska hade börjat spira ännu. Därav blir det ett huvudsakligt fokus på träd- och buskskikt, men med tanke på områdets allmänna karaktär räcker det gott för att göra adekvata bedömningar. Området utgörs i sin helhet av tillrättalagd park med klippta gräsytor och artificiella/utfyllda markområden utan förutsättningar för någon anmärkningsvärd markflora.

Följande områden avgränsades (numreringen hänvisar till kartan sist i dokumentet):

1.

Gles skog av huvudsakligen vuxna, men ej gamla björkar (ca 30-50 år). Således likåldrigt och ensartat utan förutsättningar för naturvärden, annat än de mest allmänna lövvärdena. Någon enstaka björk av äldre generation ger ett litet förhöjande tillskott dock. Under björkarna kommer ett skikt av ungt löv ("sly"). En cembratall ingår. Marken är frisk-fuktig och man kan ana ett frodigt gräsdominerat fältskikt.

2.

Artificiell slänt/vägbank i kanten mot fjärden. Glest stående vuxna björkar, blandat med yngre löv av albuskar m.m. Begränsade naturvärden, men en viss funktion som spridningskorridor.

3.

Parkområde. Klippt gräs med spridda äldre parkträd. Björkar blandas med parkträd som cembratall(?) och någon poppel. Några av björkarna är gamla med döda grenar, håligheter, grov bark etc, vilket ger utrymme för vissa naturvärden, men miljön i sin helhet är tämligen trivial.

4.

Allé av gamla björkar. Ett flertal av dem är gamla med döda grenar, håligheter, grov bark etc, vilket ger förutsättningar för vissa naturvärden. Alléns långsträckta geometri ger en ekologisk funktionalitet som spridningslänk i stadslandskapet. I den norra delen kompletterar några popplar allén och bidrar till större mångfald.

5.

Igenväxande utfylld ruderatmark. Näringsrika markförhållanden med frodigt gräs. Tätande likåldrigt (ca 10 år) löv av blandade arter. Området saknar i princip naturvärden i detta stadium, men potential finns om några decennier när skogen vuxit till sig.

6.

Smal zon mot vattnet som utgörs av en brant artificiell slänt av utfyllt material – antagligen mest grov sten som erosionsskydd mot utfyllnaden. Slänten är ca två meter hög och bedöms aldrig översvämmas helt vid högvatten. Halvsekelgamla björkar i klungor med blandat yngre löv emellan, albuskar, salix etc. Miljön kan i viss mån sägas fungera som strandskog men saknar viktiga ekologiska förutsättningar på grund av de artificiella markförhållandena. Funktionen som spridningskorridor längs med stranden för allmänna arter ska dock inte underskattas.

7.

Det undersökta områdets enda naturliga miljö. En strandbård av vass och andra vattenväxter i vattnet. Miljön tycks relativt snabbt grundas upp och vegetationen brer ut sig alltmer i vattnet. Vid besöket var det lågvatten (-20 cm) och blottad dy exponerades utanför det nuvarande vassbältet. Allmänna naturvärden förknippade med dylika våtmarksmiljöer kan förutsättas, såsom riklig produktion av småkryp och gynnsamma förutsättningar för strandanknutna fåglar.

Sammanfattning och kommentar

Grönområdena inom planprogrammets avgränsning har generellt låga naturvärden. Konstlade och/eller påverkade miljöer av parkkaraktär ger inte stort utrymme för biologisk mångfald. Vissa strukturer höjer dock värdet något. Främst äldre trädindivider av björk och poppel i parkmiljön, där allén längs Prästgatan särskilt kan nämnas. "Strandskogen" längs kanten för den utfyllda marken mot fjärden har en viss ekologisk funktion, både som spridningskorridor och som skydd för fågellivet i fjärden och våtmarksmiljön (vassbältet) där. Biotopen som sådan är dock av begränsat värde. Våtmarken utgör i sig områdets relativt sett värdefullaste naturmiljö.

Denna beskrivning är översiktlig, men bedöms vara tillräcklig i ett första planeringsskede, dvs fylla syftet inom planprogrammet. Vid fortsatt planering och inför eventuella åtgärder, som utfyllnad i vattnet, förutsätts mer detaljerade och anpassade naturvärdesinventeringar. Beskrivningen följer inte mallen för SIS-standarderna för naturvärdesinventeringar, varför naturvärdesklassning av de undersökta områdena inte kan göras. Dock är undertecknads bedömning att det är begränsade förutsättningar för att naturvärdesbiotoper

enligt standardens definition ska kunna pekas ut. Möjligen skulle allén och våtmarken i fjärden kunna kvala in som naturvärdesklass 4, *visst naturvärde*.

”Strandskogens” artificiella karaktär gör att dess funktion för Skurholmsfjärdens ekologiska status (kvalitetsfaktorn morfologiskt tillstånd) är överspelad. Den branta stranden med utfyllnadsmassor ger ingen funktion som svämplan, utan det är en knivskarp gräns mot vattnet, utan övergångszon.

Örjan Spansk
Kommunekolog

